

9.	Straffelovrådets overvejelser	3618
9.1.	Ændret kompetenceordning	3618
9.2.	Tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69	3619
10.	Justitsministeriets overvejelser	3620
11.	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser	3621
12.	Hørte myndigheder mv.	3622

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at sikre en vis tidsbegrænsning af de foranstaltninger, som psykisk afvigende lovovertrædere kan idømmes efter straffelovens § 68 og § 69 i stedet for straf. Formålet med lovforslaget er endvidere at sikre regelmæssig domstolskontrol med de foranstaltninger, der efter forslaget ikke tidsbegrænses.

Psykisk afvigende lovovertrædere idømmes som hovedregel ikke straf. Typisk idømmes disse lovovertrædere i stedet en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69. Det er en betingelse for at idømme en foranstaltning, at den findes formålstjenlig for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Idømmelse af en foranstaltning kan f.eks. indebære, at den pågældende skal undergive sig tilsyn, afvænningsbehandling eller psykiatrisk behandling. Hvis sådanne foranstaltninger ikke findes tilstrækkelige, kan det f.eks. bestemmes, at den pågældende skal anbringes på psykiatrisk hospital eller i institution for personer med vidtgående psykiske handicap. En sådan foranstaltning idømmes i dag på ubestemt tid.

Lovforslaget bygger på Straffelovrådets betænkning nr. 1372/1999 om tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69.

Lovforslaget, der svarer til model 1 i Straffelovrådets betænkning, indeholder bl.a. forslag til bestemmelser om tidsbegrænsning af de foranstaltninger, som psykisk afvigende lovovertrædere typisk idømmes i stedet for straf. Det foreslås, at der indføres en tidsbegrænsning, når foranstaltningen vedrører kriminalitet, der ikke kan anses for personfarlig. Bestemmelserne foreslås udformet således, at der er mulighed for at forlænge foranstaltningen under særlige omstændigheder.

Endelig foreslås bestemmelser om regelmæssig domstolskontrol med foranstaltninger, der som følge af personfarlig kriminalitet i almindelighed fastsættes på ubestemt tid.

2. Baggrunden for lovforslaget

De gældende bestemmelser om tidsubestemte foranstaltninger, der trådte ikraft den 1. juli 1973, bygger i det væsentligste på *Straffelovrådets betænkning nr. 667/1972 om de strafferetlige særforanstaltninger*.

I denne betænkning gav Straffelovrådet udtryk for, at anvendelse af tidsubestemte foranstaltninger i tilfælde, der omfattes af straffelovens § 68, jf. § 16, stemmer bedst med de forebyggende og terapeutiske hensyn, som præger disse afgørelser, og at en tidsbegrænsning derfor ville være meget uhensigtsmæssig. Rådet pegede i den forbindelse også på muligheden for at rejse spørgsmål ved retten om ændring eller ophævelse af de trufne foranstaltninger.

Muligheden for at anvende tidsubestemte foranstaltninger på dette område blev da heller ikke ophævet, da en række andre tidsubestemte foranstaltninger, f.eks. psykopatforvaring, blev afskaffet som led i revisionen af straffelovens regler om tidsubestemte retsfølger i 1973.

Spørgsmålet om anvendelse af tidsubestemte foranstaltninger blev også overvejet i et udvalg nedsat af Justitsministeriet den 24. september 1970 (Bækgårdudvalget), jf. *betænkning nr. 955/1982 om foranstaltninger over for åndssvage og andre svagt begavede lovovertrædere*.

I betænkningen gav udvalgets flertal (seks ud af udvalgets syv medlemmer) udtryk for, at der ikke fandtes tilstrækkelig grund til at indføre tidsmaksimering af frihedsberøvelse over for åndssvage lovovertrædere.

I den forbindelse anførtes bl.a. følgende (betænkningen s. 90-91):

»I tilslutning til retslægerådet mener flertallet, at der ikke bør fastsættes tidsfrister for gennemførelse af det lægelige og forsorgsmæssige behandlingsarbejde over for åndssvage. En regel om tidsmaksimering indebærer også den risiko, at foranstaltningen får et pønt præg. Det er ønskeligt at undgå, at der i praksis sker en sammenblanding af behandlingsmæssige og strafmæssige synspunkter, bl.a. i betragtning af, at